

Maanpuolustuskurssilla

Naispuolinen armeijaa käymätön terveydenhuollon ammattilainen on tähän mennessä joutunut aika vähän tekemisiin maanpuolustuksen kanssa. Osallistuin kuluneena keväänä viikon kestäväälle paikallisen aluehallintoviraston järjestämälle maanpuolustuskurssille esimiehenä patistamana. Kokemus oli mielenkiintoinen.

Maanpuolustuksella tarkoitetaan tänä päivänä yhteiskunnan varautumista eri syistä johtuviin kriiseihin. Turvallisuuden uhkia ovat häiriöt voimahuollossa, tietoliikenteessä, kuljetuslogistiikassa, yhdyskuntatekniikassa, elintarvikehuollossa, rahoitusjärjestelmissä, julkisessa taloudessa ja rajaturvallisuudessa. Suuronnettomuudet, luonnon ääri-ilmiöt, ympäristöuhat, terrorismi sekä poliittinen ja sotilaallinen painostus voivat myös häiritä yleistä turvallisuutta. Meitä koskettavat erityisesti väestön terveyden ja hyvinvoinnin häiriöt. Viime vuosien pandemiat, myrskyjen aiheuttamat sähköjakeluongelmat, eri syistä johtuva elintarvikkeiden hamstraaminen, Nokian vesikriisi ja pankkien maksujärjestelmien häiriöt ovat merkkejä nyky-yhteiskunnan haavoittuvaisuudesta. Japanin tsunamin vuoksi tietokoneiden toimitus anestesia-yksikköömme viivästyi vuosi sitten. Kansainvälistyminen ja tuotantotoiminnan teknistyminen ovat lisänneet riippuvuutta ulkopuolisesta maailmasta ja erityisesti sähköisestä tiedonkulusta.

Maassamme astui voimaan uusi valmiuslaki 1.3.2012. Sillä varmistetaan väestön turvallisuus, elinmahdollisuudet ja yhteiskunnan toimivuus poikkeusoloissa ohjaamalla voimavarat ydintoimintoihin. Lain toimivaltuuksien käyttöönotosta päättää valtioneuvosto yhdessä presidentin kanssa.

Terveydenhuollon yksiköt voidaan velvoittaa laajentamaan, muuttamaan tai siirtämään toimintaansa sijaintipaikkansa ulkopuolelle, sijoittamaan henkilöitä yksikköonsä tai luovuttamaan toimintayksikkönsä valtion viranomaisten käyttöön. Valmiuslain perusteella kunta voi luopua terveydenhuoltolaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisesta kiireettömän hoidon järjestämisessä. Jokainen Suomessa asuva 18–68-vuotias, joka toimii tai on saanut koulutusta terveydenhuollon alalla, on poikkeusolojen vallitessa velvollinen tekemään työtä. Määräys voidaan antaa kahdeksi viikoksi kerrallaan ja uusia kerran. Uuden terveydenhuoltolain mukaan osallistuminen varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen suuronnettomuuksien ja terveydenhuollon erityistilanteiden varalle sisältyy ensihoitopalvelujen vastuualueelle.

Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitämiseen tarvitaan julkisen ja yksityisen sektorin sekä kansalaisten vapaaehtoistoiminnan yhteensovittamista. Kurssille osallistui kunnan- ja sosiaalijohtajia, teknisiä johtajia sekä paikallisen elinkeinoelämän edustajia ja toimittajia. Oman värinsä antoivat virkapukuiset puolustusvoimien, rajavartioston, poliisi- ja palolaitosten päälliköt ja kirkkoherrat. Karjalan lennostossa Hornet-lentäjät esittelivät viimeisintä teknologiaa ilmapuolustuksessa. Koko työuransa erikoissairaanhoidon näkökulmasta maailmaa katsoneelle luennot ja ryhmätyöt vakavasta aiheesta olivat hauskoja ja avartavia. Kurssi huipentui juhlaan, jota vietettiin savusaunoen ja verkostoituen Kallaveden rantamaisemissa. Meidän anestesia- ja lääke-erikoisalojen on syytä olla selvillä siitä mitä meiltä kriisitilanteissa edellytetään. ■